

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Փ. Ա. Բ. Ի. Զ.
5 յուն. 1880 թ.
(Թղթագրութեան ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԵՐԱԳԻՐԻ)

Այս օրը 1-ին կայացաւ «Հայ-կազմի» ուսումնասիրաց ընկերութեան՝ յունիստ ամսական նիստը։
Հասարակական մի քանի տեղեկութիւններ տալ նրա ելքի մասին։
Ընկերակիցներ թիւը 13-ից 40-ի է հասել։ Հաւաքած գումարը, բացի ապստինները (100 Ֆր.) և եղած ծախսերը (մօտ 151 Ֆր.), հասնում է 200 Ֆրանկի։

Այսպէս ուսումնասիրաց ընկերութեանը, որ ընկերութեան գործը արագ է գնում և հաստատ հիմունքի վրայ է դրված։

Այս նիստի մէջ քննարկուեց զերապատիւ Ներսէս պատրիարքին պատուոյ անդամ ընտրել, իսկ խորհման հայրիկին — պատուոյ փոխ — ատենապետ (այս փոխարին նշանակութիւնը մի քիչ մօտ է մեզ համար)։

Հասկնալիքաց նիստի մէջ ընտրված էին ընկերութեան ներկայացուցիչներ զանազան քաղաքներում, ինչպէս։
Կ. Պոլսի, Երևանի, Ս. Պետերբուրգի, Մոսկուի, Քիւրնի և այլն։ Քիւրնի համար ընտրվեցաւ երկու ներկայացուցիչներ։ Այլ քաղաքներէն ընտրվեցաւ մի մարդ։
Ս. Պետերբուրգի, որը մենք ամենայն փառահալ թեմա պատիւ ունեցանք ներկայացնել ժողովին և պ. Մատուռեան, որը յայտարարեց իր ազգասիրական գործերով և պ. Մատուռեան, որը յայտարարեց իր ազգասիրական գործերով։

Այս ներկայացուցիչներին յանձն-

ված է ընկերութեան գործերը նոյն քաղաքում, ուրիշն նոյն պէտք է զինել նոյն քաղաքի մէջ զանազան ազգայինները անդամակցելու և որիչ հարկաւորութեանց համար։

Հասարակական պէտք է նկատենք, որ ինչպէս երեւոյց վերջին նիստում, ընկերութեանը դեռ չունի իւր ընտրած ներկայացուցիչների համաձայնութիւնը։ Վասնորոյ խնդրում ենք, որ սոքա բարեհաճ են շուտով պատասխանել զիստին, ընկերութեան գործերը չյետաձգելու համար։

Մի մասնաւոր նամակից տեղեկանում ենք, որ Զարեգին քաղաքից «Մեղրի» խմբագրութիւնը հարկւր աւարել է տապալել յօգուտ «Հայկազեան» ուսումնասիրաց ընկերութեանը։
Զուտով այս լրի ձեռնութեանը ես, իմ բոլոր ընկերներին սրտի թարգմանելով լինելով, պարտք եմ համարում յայտնել հրապարակաւ իմ շնորհակալութիւնը Զարեգինի հայ հասարակութեան, որ առաջինը եղաւ մեզ ձեռք պարզողը և պ. Սուրենեանին, որը բարեհաճ էր վրայ առնել այս ազգասիրական գործի ինքնատիւր։
Ձեռք կարող է յիշել մեր յարգանքը նմանապէս պատուելի «Մեղրի» խմբագրութեանը, որը զարմեալ առաջինը եղաւ այս մատուցած ընկերութեանը իւր լրագրի միջոցով նպաստողը։

Վ. Արքեպիսկոպոս

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.
5 յունիստ 1880 թ.
(Թղթագրութեան ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԵՐԱԳԻՐԻ)

Ամիս 3-ին հայ թատերասերների խումբը քաղաքական կուրի դահլիճում տուեց մի ներկայացում։
Դրան «Սէր և նախապաշարմունք» անգլիական կեանքից առնուած պիեսն է «Պառաւանդի խրատ» վերնվեր։
Ներկայացումը որովհետեւ բարեգործական նպատակով, յօգուտ տեղի Սահականուէն օրիորդաց դպրոցի, առհասարակ անցաւ շատ գեղեցիկ կերպով և լաւ տպաւորութիւն թողեց հանդիսականների վրայ։

Ձեռք կարող մեր խորին շնորհակալութիւնը հրապարակապէս յայտնել յիշեալ թատերասիրաց խմբին, մասնաւոր օրիորդ Ս. Արքեպիսկոպոսին, որ «Սէր և նախապաշարմունք» մէջ Լէյլի (որը Գէորգի դստեր) դերն էր կատարում. նրա թէ շարժողութեան և թէ խօսելու ձևերը բաւական լաւ էին... և առաջին անգամ ընտանեկան փակուած կեանքից թատերի բեմը դուրս եկող օրիորդից աւելին սպասելը՝ յիշաւ, աններել է... օրիորդ Գ. Թադևոսեանից նոյնպէս առաջադիմութիւն էր ցոյց տալիս դէպի թատերական բեմը։

«Սէր և նախապաշարմունք» մէջ

Հիանալի և անսպասելի կերպով լաւ կատարեց Սիւլիվանի դերը մեծ. պ. Արքեպիսկոպոս, սա, համարձակ կարելի է ասել, գերազանցեց բոլորի խաղը։
Մեծ. պ. Ս. Տէր-Սարգսեանցը, որ վերջին մէջ Գէորգի դերն էր խաղում, իրիւ տաղանդաւոր կօմիկ գրաւեց ժողովրդի զարմանքը և մի քանի անգամ ընդունուեցաւ բարձրաձայն ծափահարութեամբ։

Դահլիճը լի էր խուռն բազմութիւնով. կատարում էին մեծ. պ. Արքեպիսկոպոս Զոհրապեանցը և զ. Ղուկասեանցը, ըստիւրը բոլորի Զոհրապեանցն էր։

Արքեպիսկոպոս թէ թատերասիրաց այս խումբը ինչպէս ներկայ, նոյնպէս և ապագայ տարիներում ևս անընդհատ շարունակէր ներկայացումները անկասկած լինելով, որ մեր հասարակութիւնը այժմ համակրում է այդ օղտաւէտ գործին, իսկ մեծ ապաստիւ օրիորդները թող իրենց մասնակցութեամբ բարի օրինակ դառնան իրենց բոլորին, որոնք թմրած են նախապաշարմունքի մէջ։

Քաղաքիս լուսնուր դասի քաղցածութեան առաջին անգամ համար, տեղիս հարուստները առանց տոկոսի 3 ամիս ժամանակով ցոյցով 18—19 հազար բուլլ տուին, որ ալիւր բերելու օրը տալու վրայ մեր հանրայնութիւնը բաժանելու համար... այսպիսի մի բարեգործութիւն, որ մարդասիրական վեհ զգացմունքի արտայայտութիւն

է, իրօք հասարակական շնորհակալութեան արժանի է...

Կ. Թ.

ՋԱՆԱՆՈՂԻ

20 յունիստ 1880 թ.

(Թղթագրութեան ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԼԵՐԱԳԻՐԻ)

Այսօր յունիստ 20-ին ճանապարհների անյարմարութեան պատճառով հազիւ ստանալով ձեր լրագրի երկրորդ համարը, ցաւօք սրտի կարգացի, թէ ձեռքում և առհասարակ բոլոր վաստակականում սով է։
Բայց դժբաղդաբար չէիք յայտնել թէ ինչ ճանապարհով կարելի է մեր կարօտեալ եղբայր և քեզ օգնութիւն հասցնել, ուստի և ես վստահ լինելով ձեր բարեբաղդութեան վերայ, ուղղակի ձեզ եմ ուղարկում իմ լուսնի—20 ուրիշ և ձեւ կապահովում, որ յանձն կատարուի հասցնելու այն ուր և ում հարկն է, որպէս զի գործ զինք յօգուտ. վստահ և վաստակականի սովորաց։
Ես ձեւ երկայում, որ ոչ մի հայ չի զլանալ իւր օգնութիւնն իւր կարօտեալ արևակայներին և թէ միայն թեթեւացած լինէին միջոցներն օգնութիւն հասցնելու, և մենք հայ յիս ունենք միջոց միշտ օգնելու մեր կարօտեալներին—և թէ գէթ մա-

էլ մասամբ նոքա խոյս են տալիս իւրեանց հայեանքից։

Կորիք, ձեր հերն անիծած, ասացի ես նոքա, ձեռքանից մարդկութիւնը թող ոչ ինչ չլուսայ, դուք այնքան տղետ և անմասն էք որ ձեր դասերն անգամ անխղճաբար ամէն տարի կոչակէիք, այնպէս որ այժմ երբ մենք գիտնական կէտից նայելով և հոգի վերայ, այդ դասերը չնշակեցինք, քիչ էր մնացել որ քաղցած կոտորուէինք։
Կարաի դասերը ասացի և մտաբերեցի որ այդ քաղցածի փրկելու մարտնչներին շատ են սպասում, նոքա էլ դժբաղդաբար շատ են ուշանում. Գուցէ այս տարուան սաստիկ ցրտերը, կտրեցին խղճերին ճանապարհները և կարելի է փոխելով իւրեանց մտադրութիւնները, դոքա այժմ էլ չեն ուզում գալ այս կողմերը։

—Քեօփրեքէօյի անցնելիս, ընթերցող, ես այդ գիւղի կամուրջը տեսայ և քաղաքապետական մի մեծ զաղտնիք ես գտայ—էվրեքայ։ Այժմ կուզեմ որ այդ զաղտնիքը լոկ իմ ու քու մէջ չմնայ, այլ ամեն հայ նորան իմանայ, Հայերիս մէջ, ընթերցող, մի ընդհանրացած կարծիք կայ թէ մեզ շատ է ատում Անգլիայ։ Այդպէս մենք ատում ենք, բայց պատճառը պարզուած չենք։ Կու գիտես, ընթերցող, որ Բիքոնֆիլտի շատ խելքը մարդ է. նա այնքան խելք է որ ուրիշներին արիւն թափել կուտայ և ինքը կարենաւ շատած երկրներ կորուսել, հիսի տես թէ Անգլիային մեզի ատելուն գաղտնիքը ինչու է։ Քեօփրեքէօյի կամուրջը Բիքոնֆիլտի աչքի փուշն է, որովհետեւ զէպի Հիգլաստան խոսնի և որովհետեւ հայերը իսպառ ջնջելը այժմ արդէն շատ ուշ է, ուստի և աղնիւ լրորել ամեն ջանք քի գործ կղնէ, ինչ է թէ հայերին

խնայալարութիւնից զրկէ, որ ինչ է մի գուցէ մի օր այդ ազգը ելէ և իւր նախնեաց մտադրութիւնը իրագործէ, Գէօփրեքէօյի կամուրջը նորոգէ և երթայ Հիգլաստանին տրէ։
Թէ մեր նախնիք Գէօփրեքէօյի կամուրջը այդ մտադրութեանը էին չինել, այդ արդէն մեր պատմութիւնից յայտնի է և թէ այժմեան հայերն էլ մի և նոյն մտքին են կանգնել, վկայ է մի երգ, որը շատ են երգում քեօփրեքէօյից։

Հեքաթ, հեքաթ պապս
Նաչխուս քուտակը տակս
Մեծ կարմուրջն անցնիմ երթում
Հնգստան
Ձեռով բերիմ քեզիդ ու մատնաւորան
Քաղաքապետական այս մեծ զաղտնիքը գտնելու փառք թէ և ինչ կպատկանի, բայց վնաս չունի եթէ Կ. Պոլսոյ ազգային ժողովը այս հարցի մանրամասնութիւնը իւր ընտելութեան առնէ, որպէս զի ժողովը յաւիտութիւն գտնէ և հայկական այդ հին փառքը երեսն հանէ, հարկաւոր է որ այդ ժողովին սրբազան խորէն ղուկաները նախադահէ, վերջին կարծիքիս շատ համաձայն են երգումայիները — այս ասիական եւրոպացիները։

—Սա էլ նոր բան,—ասիացի—եւրոպացի, պ. Թովմատ, ինչ ես դուրս տալիս։

—Ես կհաւատամ միմիայն աչքերիս և կասեմ այն ինչ որ հաստատ գիտեմ միանգամայն։

Ես ձեզ պատմեմ մի քանի բան և այն ժամանակ յուսով եմ որ արգարանամ էրգուրումը, ընթերցող, արտաքուստ ասիական է միանգամայն, մաքուր աղբիւրները և տղմուտ փողոցները են այդ բանի վկայն, իսկ ներքուստ թէ ասիական թէ եւրոպական, բայց և ոչ այս և

ոչ էլ իսկ այն, այլ մի խառնակութիւն բարեւոյական։
Ազգասերների (իսպաղի հայերի) թիւը այդ քաղաքում խիստ շատ է, որովհետեւ զեվկելութիւնը աղտոյ մօլայ է. չափուն և փէտը միմեանց զէմ միտ կ'կուտին, որովհետեւ էրգուրումը ոչ մի տեսակ զբաղի յարմար գոյններ չունին, անոցներով թիւերը թմբեղ նուշաւ շատ կտրեն, որպէս զի քեօփրեքէօյի կողմը ոչինչ չտեսնեն, խօսել և վիճել, կուտել, ձեռնուել և ձեռնուել է նոքա գործը սկսական, որովհետեւ լուրն էլ են ճամարտակ և ճոռմարան, քաղաքագիտութիւնից էլ այնքան ունին հմտութիւն, որ երբ փողոցում ընկաւ մի շըչախուն և երեսնան ծայրերը ոտականները ստիկներուն, մերկարիճները խօլոյն եկեղեցի են մտնում և մորթում ճակելով արիւնով կեղեցիցի պատերը ձեփովում։
Երգուրումայիները այդ և այդ տեսակ բամաթիւ յաղթութիւնները ես վերադարձում եմ այն կարավաններուն, որոնք անգաղաք անցողաբձ են անում փողոցներում, իսկ յայտնի է թէ այդ տեսակ յարաբերութիւնը ճիշդան ունի իւր ազդեցութիւնը։
Փոքր—Ասիայ գալթները, Պարսկաստանի մեծ էշերը, խայտաճամուկ ուղտերը և մանաւանդ զոտա վերայ դարստած ամէն մի տեսակ ապրանքները երգուրումայիները վերայ այսպէս են ազդում և այնպէս շատ ներգործում, որպէս մի տարափոխիկ հիւանդութիւն։

Այդ փրկարար ազդեցութեան բացակայութիւն է միանգամայն, որ մարդիկ այնպէս խեղճ ու մոլոր մնացել են վանորտի մանուկ—պատանիները ընկերութիւններ հիմնելով են զբաղուած, մի միայն և անձանթ լինելով լուսաւոր եւրոպային, խեղճ վանեցին ուրիշ ոչինչ

է զիտում եթէ ոչ վարժատուն, առեւտուր դաշտ ու այգեստուն (ինչ մեծ մի մարտութիւն)։
Հապա վանեցի աղբիւր (կտրել դոցա վիկը) միմիայն նորանով են պարագած որ գործեն կապացուներ, այլ և այլ ձեռագործներ, բոլորովին մի կողմ թողնելով դէքովէ, բոլքա, կատարել, մազուրքա պարեր—լուսաւորութեան այդ առաջին նշաններ։

Մի արժանաւորութիւն ունին միմիայն վանեցիք. այն է որ նոքա շատ են սիրում իրանց հայերի լինելու գաղթականութիւն կամ պաշտոնութիւն ասած բանը նոքա համար է մի կատարեալ զաղտնիք և զաղտնիքներ իսպառ անմատչելիք։
Այդ զաղտնիքական յատկութեան վանեցից մէջ ներշնչման պատճառն էլ, ես կարծում եմ, է մասամբ դուրս և տաճիկ հարկանան և իրեն դոցա զխաւոր օգնականն նաև սուրը կարողանան Մշու—Մուլան, ուր աշխատուէր արեւդաները բարձրութիւն խմբեր—հայ կրօնական ժանպարմարան—այնպէս են ընկնում կենդանի մարդկանց վերան ինչպէս զիստիները վերայ աղաւանդի երամ։
Թէ վանում և թէ առ հասարակ վաստակութեամբ հայ արեւան, ընթերցող, մի կատարեալ քիւրդի բէշ մանաւանդ երբ նա հեծած իւր քեօփրեքէօյն ունում է զաշարում, և վրիկիկայում վաճառուող հայկական նոյնքները յիշեցում։
Մի տեղեք մի օտարոտի բացառութիւն այդ արեւանների խմբում, մի յայ

սամբ յանձն առնուից քրիկու մեկ անօգուտ և աննպատակ շտապութիւնից, որ չափազանցօրէն տարածուած է իւր իշխանութիւնը մեր վերայ: Եւ միթէ այնպիսի դիմակցուն ազգն, ինչպիսի է հայը, չպիտի կարողանայ այդ թոյլ և մեղի թշնամուն—շտապութեան յաղթել այն ևս յօղուտ իւր կարօտեալ արեւմտիկներին— ևս չեմ կարծում, որ հային այսպիսի դէպքում պակասի կաթի հաստատութիւն:

Հէսէնէ խոս Աղեւնի:

Ե Ր Ն Ի Ա Ն

24 յունվարի 1880 թ.

(Թղթաւորութիւն «ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»-ի 1944թ.)

Երբ որ սորանից ասաջ մեր քաղաքային իրաւասուններից մի քանիսի յայտարարութեան համաձայն նրանի դուստն ունեցաւ մի արտակարգ նիստ հայի խորհրդի համար: Այս նիստը որպէս ասօրեայ մի ամենակարգ հարց զբաղէր ոչ միայն իրաւասունների, այլ և մասնաւոր քաղաքացիներից շատերի ուշադրութիւնը: Հարցը նորանուստ էր, թէ ի՞նչ է արել արեւելք այն մասնաւոր դովը մինչև ցարդ իւր զործունէութեան 50 օրուայ միջոցում, որին յանձնած էր թիֆլիզից ալիւր բերել տալու հոգը և թէ ի՞նչ միջոցներ հարկաւոր էր ձեռք առնել տեղական հացափառանքի կամայաւորութիւնը կարգի բերելու համար: Վիճարարութիւնները և հայեցքները այդ մասին այնքան երկար են և շատ, որ չարժէր մի առ մի այստեղ նկարագրելը, միայն ուշադրութեան արժանի էր պ. Վ. Եղիազարեանից խօսքը այն մտքը «թէ մենք ոչ մի կերպ չենք կարող ճշնշկ հացագործների կամայականութիւնը, մինչև որ Հիմնէկը հացագործի նոր խանութները դուստի հաշուով. այս խանութները առատ հաց մատակարարելով ժողովրդին, կախիկէին և հին հացագործներին դուրս տալ և իրենց ալիւրը և վաճառել այն գնով, ինչ գնով որ ծախել կարող էր դուստից կարգուած վաճառանոցը: Երկար վիճարարութիւններից յետոյ վերջապէս վճռուեցաւ 1, տեղական հացագործներից մի քանի խանութներին տալ որոշուած չափով ալիւր կամ ցորեն աժան գնով (որ առած է զանազան տեղերից ինքը դուստն) և պարտաւորացնել նորանց պատրաստել այդ հացը և ծախել ժողովրդին ջուսը 5 կոպէկով: Բայց որպէս զի հացագործները աւելի գնով արուած ալիւրը չծախէին մասնաւոր անձանց, զորա համար կարգել իրաւասուններից քանի անձինք օրապահներ այդ խանութներին հսկելու համար, և 2, եթէ կերելի որ հացագործները չեն ուղղում ծախել այդ ալիւրը, այն ժամանակ դուստից ընտրուած հինգ անձինքներին իրաւունք է տրվում դուստի սեպհական խանութները բանալ և այնտեղից հաց տալ ժողովրդին:

Դուստի այդ հարցին վճիռ տալուց յետոյ թող ներուի մի նկատուածութիւն անել, նախ այն մասնաւոր դովի համար որ ընտրուած է քաղաքացիներից մի քանիսի տուած դուստրով թիֆլիզից ալիւր և ցորեն հասցնելու գործը: Պարոն քաղաքացիին խօսքերից երևում էր որ մասնաւորութիւնը չ'նայելով որ յանձնել է իւր անդամակից հաջի Միլիզայ Հուսէյինին մօտ 1½ ամիս առաջ 4000 ռուբլի և ապա 6000 ռուբլի, սուկայի նա այդ երկար ժամանակամիջոցում հասցրել է քաղաքին միայն 90 մէշով ալիւր 1,200 ռուբլի արժողութեամբ:

Մասնաւորութիւնը գրեթէ ոչինչ արած չունի: Կորա պատճառը ևս կարծում եմ որոնելու է այն հաստատութեան վերայ, որ ունին մասնաւորութիւն անդամները դէպի հաջի Միլիզայ Հիւսէյինը, իսկ վերջինիս անհոգութեան պատճառը, և անդամների հաւաքը դէպի հակառակ գործածելու առիթը, չար լիցուները ասում են է այն որ նա իւր սեպհական ամբարներում այժմ ունի ժողոված հարկաւոր խալվարներով ցորեն, հետեւաբար նա փափագում է հանդամանքներից օգուտ քաղելու քան թէ քաղաքի քաղցածներին կերակրելու: Եթէ այս կարծիքը ճշմարիտ է, մենք ցաւում ենք մեր իրաւասունների անհոգութեան վերայ և այն էլ այսպիսի մի ճշմարտութեամբ երբ այսպիսի կարօտութիւն կայ հայի մեր երկրի համար: Չպէտք է մոռանալ որ թէ և պ. քաղաքացիին միջոցաւ առնուած է զանազան տեղերից ցորեն և ալիւր, այնուամենայնիւ այդ չէ կարելի բոլորովին վերաբերել մասնաւորութիւնը գործունէութեանը:

Վերջացնելով նամակը ևս աւելորդ չեմ համարում համետուութեամբ հրաւիրել մեր քաղաքային վարչութեան ուշադրութիւնը մասնաւորութեան ուշադրութիւնը մասնաւորութեան այն միջոցների վերայ, որոնցով կարելի էր նրանում ամբարուած շատ ցորենների և բրնձի տերերին պարտաւորացնել նորանց օրէնքի ուժով ծախել վաճառանոցում, մի որոշուած գնով թէ յօղուտ ծախողի և թէ յօղուտ առնողի:

Ես համարձակվում եմ ասել, որ նախ քան հարկաւոր էր մտածել թիֆլիզից և այլ տեղից ցորեն բերելու մասին, մենք պէտք է աշխատէինք առաջն առնել այն անխնայ հարստահարութեանց, որ լինում է այժմ մեր կապիտալիստներից մի քանիսի կողմից ցորենի և բրնձի առևտրի մէջ: Բաւական էր որ մենք բանայինք ամբարուած ցորենի դանները նոյն իսկ երևանի դուստում և երևան քաղաքում, այն ժամանակ հասած կ'լինէինք մեր նպատակին և վերած կ'լինէինք որդոմէկ աղքատներին:

Մ. Աղեւնի:

Կ Ա Ր Ս
(Թղթաւորութիւն «ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»-ի 1944թ.)

Անցեալ տարի Կորա ձեռնարկութիւն արաւ իւր քաղաքում մի գրադարան բաց անել, քաղաքի և րիտասարդաց ընթերցասիրութեան փափագը և դպրոցի ուսանողաց և ուսուցչաց պէտքը մասամբ մը լցուցանելու աղադատ: Իւր այս ձեռնարկութիւն յաջողութեամբ ի կատար հանելու համար զիմեց վտահուլութեամբ ազգայնոց ձեռնուածութեան և իւր վտահուլութիւն ի դերը չեղաւ, այլ կը փութամբ ասել ամենայն առնչաւորութեամբ որ իւր սպասածից էլ աւելի ընդունելութիւն և ձեռնուածութիւն գտաւ: Քանի որ դուստրին չ'լրացած գրադարան այսօր իւր մասնաւորարանում 750 *) տեսակի չափ գրեանք տեղաւորած ունի շնորհիւ լուսաւոր ազգայնոց: Այս պատճառաւ համարձակութիւն եմք տալիս մեզ մի ուրախութիւն դիտուածութիւն անել մեր ազգայնոց ներկայ շարժումի վերայ (եթէ չափաւորանցութիւն չի լինում) ասելով թէ հայ ազգի փրկութեան զանգակ հընչել է, մինչդեռ իւր անհասներ սկսել են այսպիսի շարժում և ցոյցեր յայտնել դէպի ազգային ձեռնարկութիւններ:

Ուստի մեք մեր իրաւերան շնորհակալութիւն և երախտագիտութիւն հրապարակաւ յայտնելու համար այն ամեն անձանց, որ բարեհաճեցան Կորսի մատենադարանին նուիրաբերութիւններ անել, նոցա պատուական անուններ ձեռնադրուածութեան ուղարկեցինք, ինչպիսիք ձեռնից որ Կորթութեանը անմահ զուտով անմահացանցանք զանոնք և սիրէք մեր համայն եղբարց մէջ:

Ի դէպ, մեք յոյս ունենք նաև որ մեր մեծ հեղինակներ ևս չեն զանար իրենց աշխատութիւններէն մէն մի օրինակ շնորհիւ գրադարանին, որոցմով նա շատ կը ծնխանայ:

Անուանք նուիրատուաց մատենատարանին Կորսը:

- 1, Վ. Կաթողիկոս Տ. Գեորգի Կ. իւր վիճակը և միջոցի պատկեր և Արարատ ամառը, 2, գեր. Գաբրիէլ արքեպիսկոպոս Արաբկան առաջնորդ Տիֆլիսի 130 կտ. գրքեր 3, գեր. Գրիգորիս արքեպիսկոպոս Ս. Գրեանեան, առաջնորդ Կորսը 23 4, գեր. Վահան վարդապետ Բաստամեան 12 5 և 2 մեծ պատկեր վարդապետ 5, գեր. Կարապետ վարդապետ Արաբկան Երևան 1 6, Բաբելոն Տէր Գրիգորի ա. քահանայ Կոստանեանց Ս. Գրեանապետ 3 7, բարեկրօն Տէր Մինաս ա. քահանայ Տէր Պետրոսեան 16 8, մեծ. Վասիլ աղայ Գարուսիւնեան ամբարներ. 51 կտ. 9, մեծ. Պետրոս Մալաբերեան 2 10, մեծ. Ստեփան Սաղաթիւնեան, արարելից 3 11, մեծ. Է. Ն. Պետրոսեանց ամբարներ 4 12, Առաքել Սաղաթիւնեան արարելից 3 13, Մարգար փառանքեան կարսեցի 3 14, մեծ. Խաչատուր Սահրօնեան Երզնկացի 6 15, մեծ. Մեղրօն և Պետրոս աղաք Շիւխեանց կարսեցի 3 16, Խաչատուր Իհրանեցի 4 17, մեծ. Մկրտիչ Զատրճեան աղաք Շիւխեանց 8 18, մեծ. Եղիա Քէչիկաշեան Կարսեցի 2 19, Կարսեցի հին գրադարանին մնացած 19, 20, մեծ. Գրեանեան Արքեպիսկոպոս աղեքսանդրապոլի 2 21, մեծ. Աշի Մարգար Կարսեցի 1 22, մեծ. Պ. Սիմօնեանց խմբագիր «Մեղուի» Տիֆլիս 44 23, մեծ. Զաքարիա Գրիգորեանց 64 24, մեծ. Համբարձում Ինֆիանեանց «36» 25, մեծ. Արքար Գրեանեան խմբ. «Փորձ» 108 26, Կեդրոնական գրադարանաց 47 27, Կալանեան օրիորդաց ուսումնարան 40 28, մեծ. Գալուստ Շիրմազեանց Տիֆլիս 5 29, մեծ. Մկրտիչ Աղուզանեանց պոլսեցի 2 30, մեծ. Արքեպիսկոպոս Մանթաշեան 20 31, մեծ. Եւանգելեանց 176 32, մեծ. Արքեպիսկոպոս Գրեանեանց 21 33, մեծ. Արքեպիսկոպոս Բրիտանեանց 22 34, մեծ. Գարուսիւնեանց 108 35, մեծ. Լևոն Տիգրանեանց բոլիկ 18 36, մեծ. Թ. Պետրոսեանց 10 37, մեծ. Գ. Միգուկեանց 5 38, մեծ. Գրիգոր Սիմօնի իգմիւրեանց 24 39, մեծ. Աւետիս Ինֆիանեանց 54 40, համետաւաղ օրիորդ Լեւաթիւն Բաստամեանց 6 41, մեծ. Համադաս Մամիկոնեան լուսանկար վանքից 12 42, մեծ. Արթուր Դաւթադեան 22 43, մեծ. Պ. Պապեանց 16 44, մեծ. Ուն 16 45, մեծ. Մինաս Ռաֆայելեան 4 46, մեծ. Հայրապետ Դուրեանեանց աղեքսանդրապոլի 13 47, մեծ. Աղեքսանդր Ս. Խաչեանց 31 48, մեծ. Մկրտիչ Մկրտիչեան Կարսեցի 3 49, մեծ. Երսէլ Գահրեանց Երևանցի 12 50, մեծ. Կարապետ Անանիկեանց աղեքսանդրապոլի 12 51, մեծ. Ստեփան Խաչատուրեանց աղեք. 10 52, մեծ. Լևոն Ռոստիկ Տէր Գարուսիւնեանց իգիլից 4 53, Գարուսիւն Արաբկանեանց աղեք. 6 54, մեծ. Մարտիկ Նարեկեանց աղեքսանդր. 1 55, մեծ. Գարուսիւն Բարուսեանց աղեքսանդր. 1 56, մեծ. Մկրտիչ Ստամբուլեանց աղեքսանդր. 1 57, մեծ. Նիկողոս Խաչեանց աղեքսանդր. 1 58, մեծ. Սեդրակ Սեդրակեանց Մատթէոսեան 4 59, մեծ. Աղեքսան Մ. Մկրտիչեան Կարսեցի 1 60, մեծ. Գրիգոր Սարուսեանեան Կարսեցի 1 61, մեծ. Մկրտիչ Տ. Սաղաթիւնեան Կարսեցի 1 62, մեծ. Առաքել Աւետիսեան Կարսեցի 2 63, մեծ. Սիմօն Հաթուրեանց շուշեցի 64, մեծ. Ուն 13 65, նուէրը զանազան անձանց 8 66, մեծ. Արքար Գուրաբեանց Երև. նոյն 5 67, մեծ. Արսէն Գորգապեանց 1 68, մեծ. Սիմօնեանց խմբ. Մեղուի 1 օր. «Մեղու» Հայաստանի լրագիր 1879 ամի 69, մեծ. Գրիգոր Արծրունի խմբ. Մշակի 1 օր. «Մշակ» լրագիր 1879 ամի 7, մեծ. Գալուստ Տէր Գրեանեանեան Մանկավարժութիւն 71, մեծ. Աղեքսանդր Զիլիկիւրեանց 1 72, մեծ. Տիգրան Գաղարեանց 1 73, մեծ. Կարապետ Իկիտեանեանց 5 74, մեծ. Մ. Մ. Մինասեանց 103 75, մեծ. Նշեան Կարսեցի 3 76, մեծ. Խաչատուր Բուրեանց 1 77, մեծ. Կարապետ Կարսեցի 22 78, մեծ. Կարապետ Երև. կապիտալիստաց. 77, մեծ. Գարուսիւն Ստամբուլեանց 2 78, մեծ. Պաղտատար Գարսեանց 1 79, մեծ. Մ. Պեղեան Նոր Նախիվեան 52 80, Գարուսիւն Իհրանեանց Կարսեցի 10 81, մեծ. Գրեանեանց Գաղաթեան Կարսեցի 5 82, մեծ. Պետրոս Եղիկեան Կարսեցի 3 83, մեծ. Կարապետ Գանիկեան խաբերդից 4 84, համետաւ. Երեցիկ Շողակաթ օր. Սաղաթիւնեան Կարսեցի 4 85, մեծ. Մանուէլ Անանեան վանքի 1 86, մեծ. Աղեքսանդր Սաղաթեանց բոլիկ 2 մեծ պատկեր Ներսէս և Կաթողիկոսի, 87, մեծ. Մ. Մեղրի Քաթաւեանց 1 մեծ. պատկեր Ներսէս և Կաթողիկոսի, 88, մեծ. Աւետիս Բաղիլեցի 10 կտոր գրքեր, 89, մեծ. Շուշի

- 16, Խաչատուր Իհրանեան Կարսեցի 4 17, մեծ. Մկրտիչ Զատրճեան աղաք Շիւխեանց 8 18, մեծ. Եղիա Քէչիկաշեան Կարսեցի 2 19, Կարսեցի հին գրադարանին մնացած 19, 20, մեծ. Գրեանեան Արքեպիսկոպոս աղեքսանդրապոլի 2 21, մեծ. Աշի Մարգար Կարսեցի 1 22, մեծ. Պ. Սիմօնեանց խմբագիր «Մեղուի» Տիֆլիս 44 23, մեծ. Զաքարիա Գրիգորեանց 64 24, մեծ. Համբարձում Ինֆիանեանց «36» 25, մեծ. Արքար Գրեանեան խմբ. «Փորձ» 108 26, Կեդրոնական գրադարանաց 47 27, Կալանեան օրիորդաց ուսումնարան 40 28, մեծ. Գալուստ Շիրմազեանց Տիֆլիս 5 29, մեծ. Մկրտիչ Աղուզանեանց պոլսեցի 2 30, մեծ. Արքեպիսկոպոս Մանթաշեան 20 31, մեծ. Եւանգելեանց 176 32, մեծ. Արքեպիսկոպոս Գրեանեանց 21 33, մեծ. Արքեպիսկոպոս Բրիտանեանց 22 34, մեծ. Գարուսիւնեանց 108 35, մեծ. Լևոն Տիգրանեանց բոլիկ 18 36, մեծ. Թ. Պետրոսեանց 10 37, մեծ. Գ. Միգուկեանց 5 38, մեծ. Գրիգոր Սիմօնի իգմիւրեանց 24 39, մեծ. Աւետիս Ինֆիանեանց 54 40, համետաւաղ օրիորդ Լեւաթիւն Բաստամեանց 6 41, մեծ. Համադաս Մամիկոնեան լուսանկար վանքից 12 42, մեծ. Արթուր Դաւթադեան 22 43, մեծ. Պ. Պապեանց 16 44, մեծ. Ուն 16 45, մեծ. Մինաս Ռաֆայելեան 4 46, մեծ. Հայրապետ Դուրեանեանց աղեքսանդրապոլի 13 47, մեծ. Աղեքսանդր Ս. Խաչեանց 31 48, մեծ. Մկրտիչ Մկրտիչեան Կարսեցի 3 49, մեծ. Երսէլ Գահրեանց Երևանցի 12 50, մեծ. Կարապետ Անանիկեանց աղեքսանդրապոլի 12 51, մեծ. Ստեփան Խաչատուրեանց աղեք. 10 52, մեծ. Լևոն Ռոստիկ Տէր Գարուսիւնեանց իգիլից 4 53, Գարուսիւն Արաբկանեանց աղեք. 6 54, մեծ. Մարտիկ Նարեկեանց աղեքսանդր. 1 55, մեծ. Գարուսիւն Բարուսեանց աղեքսանդր. 1 56, մեծ. Մկրտիչ Ստամբուլեանց աղեքսանդր. 1 57, մեծ. Նիկողոս Խաչեանց աղեքսանդր. 1 58, մեծ. Սեդրակ Սեդրակեանց Մատթէոսեան 4 59, մեծ. Աղեքսան Մ. Մկրտիչեան Կարսեցի 1 60, մեծ. Գրիգոր Սարուսեանեան Կարսեցի 1 61, մեծ. Մկրտիչ Տ. Սաղաթիւնեան Կարսեցի 1 62, մեծ. Առաքել Աւետիսեան Կարսեցի 2 63, մեծ. Սիմօն Հաթուրեանց շուշեցի 64, մեծ. Ուն 13 65, նուէրը զանազան անձանց 8 66, մեծ. Արքար Գուրաբեանց Երև. նոյն 5 67, մեծ. Արսէն Գորգապեանց 1 68, մեծ. Սիմօնեանց խմբ. Մեղուի 1 օր. «Մեղու» Հայաստանի լրագիր 1879 ամի 69, մեծ. Գրիգոր Արծրունի խմբ. Մշակի 1 օր. «Մշակ» լրագիր 1879 ամի 7, մեծ. Գալուստ Տէր Գրեանեանեան Մանկավարժութիւն 71, մեծ. Աղեքսանդր Զիլիկիւրեանց 1 72, մեծ. Տիգրան Գաղարեանց 1 73, մեծ. Կարապետ Իկիտեանեանց 5 74, մեծ. Մ. Մ. Մինասեանց 103 75, մեծ. Նշեան Կարսեցի 3 76, մեծ. Խաչատուր Բուրեանց 1 77, մեծ. Կարապետ Կարսեցի 22 78, մեծ. Կարապետ Երև. կապիտալիստաց. 77, մեծ. Գարուսիւն Ստամբուլեանց 2 78, մեծ. Պաղտատար Գարսեանց 1 79, մեծ. Մ. Պեղեան Նոր Նախիվեան 52 80, Գարուսիւն Իհրանեանց Կարսեցի 10 81, մեծ. Գրեանեանց Գաղաթեան Կարսեցի 5 82, մեծ. Պետրոս Եղիկեան Կարսեցի 3 83, մեծ. Կարապետ Գանիկեան խաբերդից 4 84, համետաւ. Երեցիկ Շողակաթ օր. Սաղաթիւնեան Կարսեցի 4 85, մեծ. Մանուէլ Անանեան վանքի 1 86, մեծ. Աղեքսանդր Սաղաթեանց բոլիկ 2 մեծ պատկեր Ներսէս և Կաթողիկոսի, 87, մեծ. Մ. Մեղրի Քաթաւեանց 1 մեծ. պատկեր Ներսէս և Կաթողիկոսի, 88, մեծ. Աւետիս Բաղիլեցի 10 կտոր գրքեր, 89, մեծ. Շուշի

- 16, Խաչատուր Իհրանեան Կարսեցի 4 17, մեծ. Մկրտիչ Զատրճեան աղաք Շիւխեանց 8 18, մեծ. Եղիա Քէչիկաշեան Կարսեցի 2 19, Կարսեցի հին գրադարանին մնացած 19, 20, մեծ. Գրեանեան Արքեպիսկոպոս աղեքսանդրապոլի 2 21, մեծ. Աշի Մարգար Կարսեցի 1 22, մեծ. Պ. Սիմօնեանց խմբագիր «Մեղուի» Տիֆլիս 44 23, մեծ. Զաքարիա Գրիգորեանց 64 24, մեծ. Համբարձում Ինֆիանեանց «36» 25, մեծ. Արքար Գրեանեան խմբ. «Փորձ» 108 26, Կեդրոնական գրադարանաց 47 27, Կալանեան օրիորդաց ուսումնարան 40 28, մեծ. Գալուստ Շիրմազեանց Տիֆլիս 5 29, մեծ. Մկրտիչ Աղուզանեանց պոլսեցի 2 30, մեծ. Արքեպիսկոպոս Մանթաշեան 20 31, մեծ. Եւանգելեանց 176 32, մեծ. Արքեպիսկոպոս Գրեանեանց 21 33, մեծ. Արքեպիսկոպոս Բրիտանեանց 22 34, մեծ. Գարուսիւնեանց 108 35, մեծ. Լևոն Տիգրանեանց բոլիկ 18 36, մեծ. Թ. Պետրոսեանց 10 37, մեծ. Գ. Միգուկեանց 5 38, մեծ. Գրիգոր Սիմօնի իգմիւրեանց 24 39, մեծ. Աւետիս Ինֆիանեանց 54 40, համետաւաղ օրիորդ Լեւաթիւն Բաստամեանց 6 41, մեծ. Համադաս Մամիկոնեան լուսանկար վանքից 12 42, մեծ. Արթուր Դաւթադեան 22 43, մեծ. Պ. Պապեանց 16 44, մեծ. Ուն 16 45, մեծ. Մինաս Ռաֆայելեան 4 46, մեծ. Հայրապետ Դուրեանեանց աղեքսանդրապոլի 13 47, մեծ. Աղեքսանդր Ս. Խաչեանց 31 48, մեծ. Մկրտիչ Մկրտիչեան Կարսեցի 3 49, մեծ. Երսէլ Գահրեանց Երևանցի 12 50, մեծ. Կարապետ Անանիկեանց աղեքսանդրապոլի 12 51, մեծ. Ստեփան Խաչատուրեանց աղեք. 10 52, մեծ. Լևոն Ռոստիկ Տէր Գարուսիւնեանց իգիլից 4 53, Գարուսիւն Արաբկանեանց աղեք. 6 54, մեծ. Մարտիկ Նարեկեանց աղեքսանդր. 1 55, մեծ. Գարուսիւն Բարուսեանց աղեքսանդր. 1 56, մեծ. Մկրտիչ Ստամբուլեանց աղեքսանդր. 1 57, մեծ. Նիկողոս Խաչեանց աղեքսանդր. 1 58, մեծ. Սեդրակ Սեդրակեանց Մատթէոսեան 4 59, մեծ. Աղեքսան Մ. Մկրտիչեան Կարսեցի 1 60, մեծ. Գրիգոր Սարուսեանեան Կարսեցի 1 61, մեծ. Մկրտիչ Տ. Սաղաթիւնեան Կարսեցի 1 62, մեծ. Առաքել Աւետիսեան Կարսեցի 2 63, մեծ. Սիմօն Հաթուրեանց շուշեցի 64, մեծ. Ուն 13 65, նուէրը զանազան անձանց 8 66, մեծ. Արքար Գուրաբեանց Երև. նոյն 5 67, մեծ. Արսէն Գորգապեանց 1 68, մեծ. Սիմօնեանց խմբ. Մեղուի 1 օր. «Մեղու» Հայաստանի լրագիր 1879 ամի 69, մեծ. Գրիգոր Արծրունի խմբ. Մշակի 1 օր. «Մշակ» լրագիր 1879 ամի 7, մեծ. Գալուստ Տէր Գրեանեանեան Մանկավարժութիւն 71, մեծ. Աղեքսանդր Զիլիկիւրեանց 1 72, մեծ. Տիգրան Գաղարեանց 1 73, մեծ. Կարապետ Իկիտեանեանց 5 74, մեծ. Մ. Մ. Մինասեանց 103 75, մեծ. Նշեան Կարսեցի 3 76, մեծ. Խաչատուր Բուրեանց 1 77, մեծ. Կարապետ Կարսեցի 22 78, մեծ. Կարապետ Երև. կապիտալիստաց. 77, մեծ. Գարուսիւն Ստամբուլեանց 2 78, մեծ. Պաղտատար Գարսեանց 1 79, մեծ. Մ. Պեղեան Նոր Նախիվեան 52 80, Գարուսիւն Իհրանեանց Կարսեցի 10 81, մեծ. Գրեանեանց Գաղաթեան Կարսեցի 5 82, մեծ.

